

INFORMACIJA O POTREBI DONOŠENJA ZAKONA O REPREZENTATIVNOSTI ORGANIZACIJA LICA SA INVALIDITETOM

Dana 18. decembra 2024. godine održana je druga sjednica Savjeta za prava lica sa invaliditetom. Sjednicom je predsjedavao predsjednik Savjeta, ministar ljudskih i manjinskih prava Fatmir Gjeka.

Na Sjednici je konstatovano da je međunarodna obaveza Crne Gore, u pogledu implementacije preporuka dobijenih nakon razmatranja inicijalnog izvještaja o sprovođenju Konvencije Ujedinjenih Nacija o pravima lica sa invaliditetom iz 2017. godine i opšteg komentara Komiteta Ujedinjenih Nacija o pravima lica sa invaliditetom br. 7, da prepozna reprezentativne organizacije lica sa invaliditetom, kako bi ih razlikovala od drugih nevladinih organizacija koje se mogu baviti sa licima sa invaliditetom.

Činjenica nepostojanja zakonskog rješenja kojim se reguliše reprezentativnost organizacija lica sa invaliditetom za posljedicu ima to da svi resori nadležni za prava lica sa invaliditetom na potpun i adekvatan način ne uključuju reprezentativne organizacije lica sa invaliditetom u procese planiranja, usvajanja i praćenja primjene mjera i aktivnosti, pa im se samim tim ne omogućava ni svrsishodno uključivanje i donošenje odluka koje ih se tiču, istakao je predsjednik Savjeta.

Crna Gora treba da osigura sprovođenje odredaba Konvencije UN o pravima lica sa invaliditetom, kako je prepoznato i u Progress Reportu za 2024. godinu.

Neregulisanje reprezentativnosti i posebnog statusa organizacija lica sa invaliditetom u praksi dovodi i do potpuno neregulisanog pitanja saradnje ovih organizacija sa organima javne vlasti, pa prema tome i njihovog učešća u procesima donošenja odluka. To znači da se kao relevantan partner institucijama u trenutnom sistemu može pojaviti bilo koja organizacija civilnog društva, uključujući i organizacije kojima ne rukovode, koje ne vode i koje ne predstavljaju same osobe sa invaliditetom, a one će imati potpuno izjednačeno pravo glasa o pitanjima koja se isključivo tiču osoba sa invaliditetom.

Kako smo obavezni da u skladu sa članom 9 Ustava primijenimo međunarodne ugovore, a Konvencija navodi da efikasno i smisleno učestvovanje osoba s invaliditetom, preko njihovih reprezentativnih organizacija, predstavlja okosnicu Konvencije ali i da aktivno i informisano učestvovanje svih osoba u donošenju odluka, koje utiču na njihove živote i prava, moraju biti usklađeni sa pristupom koji se bazira na ljudskim pravima u postupcima donošenja javnih odluka, i obezbjeđuje dobro upravljanje i društvenu odgovornost, neophodno je donijeti lex specialis kojim će se urediti pitanje reprezentativnosti organizacija lica sa invaliditetom.

Na sastanku Savjeta je većinom članova postignuta saglasnost da se predloži donošenje zakona o reprezentativnosti organizacija lica sa invaliditetom, do kraja 2026. godine, kako bi Crna Gora zaokružila svoj zakonodavni okvir i da bi se nastavilo sa procesom pridruživanja, te je u skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave konstatovano da je nadležni resor za izradu teksta predloga ovog Zakona Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama.

MINISTAR

Fatmir Gjeka

